

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

Ds. D. Chr. Overduin 24 juli 1988

Catechismus zondag 16 vraag 42

Schriftlezing : 1 Korinthe 15 : 50-58

Zingen : Psalm 43 : 3
 43 : 4
 108 : 1,2
 108 : 3

De 16e Zondag.

VRAAG 40: *Waarom heeft Christus zich tot in de dood moeten vernederen?*

ANTWOORD: Daarom dat vanwege de gerechtigheid en waarheid Gods, niet anders voor onze zonden kon betaald worden, dan door de dood des Zoons Gods.

VRAAG 41: *Waarom is Hij begraven geworden?*

ANTWOORD: Om daarmee te betuigen, dat Hij waarachtiglijk gestorven was.

VRAAG 42: *Zo dan Christus voor ons gestorven is, hoe komt het, dat wij ook moeten sterven?*

ANTWOORD: Onze dood is geen betaling voor onze zonden, maar alleen een afsterving van de zonden en een doorgang tot het eeuwige leven.

THEMA: WAAROM STERVEN?

- 1. GEEN BETALING!**
- 2. WEL AFSTERVING!**
- 3. OOK DOORGANG!**

Wat is de achtergrond van deze vraag?

Zou dat zijn, de gedachte die je bij verschillende religieuze stromingen tegen komt, en die je ook gewoon tegenkomt onder de mensen. De gedachte die ook in het Jodendom niet onbekend is, dat wanneer het lijden en het sterven komt over een mensenkind, dat dat een soort 'gelijkmaker' is. Een soort laatste grote - al is het dan gedwongen - boetedoening voor wat de mens in dit leven zou hebben misdreven.

Die gedachte kom je echt ook wel in het dagelijks leven en sterven tegen. Mensen die zeggen: Nu ja, ik geloof wel dat er een God is, dat er een leven na dit leven is. Maar die op hun sterfbed soms te kennen geven: Nu is het genoeg, nu is het vlak, nu is het goed. Alsof er een soort gevoel is van, nu ja, ik heb nu mijn pakje wel gedragen, het is nu genoeg. Ik ben nu Ja, je zou haast denken aan een soort bevrediging, een soort zelfbevrediging in de vorm van lijden en sterven. En die dan in het teken staan van een soort genoegdoening.

Ja, dat is het niet. Dat is het niet. De Heere heeft weliswaar een gordijn gehangen tussen de tijd en tussen de eeuwigheid. Dat is maar gelukkig ook. Daar kunnen wij niet doorheen zien. "God is Rechter die het beslist". Hem komt het oordeel toe.

Maar wij weten wel uit de Schrift dat het sterven van een mens, het lijden van een mens

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

uiteindelijk geen betaling, geen soort afbetaling kan vormen van de schuld. De verlossing van de mens is veel te kostbaar. Wij kunnen onszelf, noch onze broeder verlossen.

Daarom moeten wij die gedachte laten varen, als we ze ooit bij onszelf of bij anderen zouden bemerken. Hoe vreselijk voor ons mensen het lijden kan zijn, ach, het is toch ook niet te vergelijken met wat de Schrift zegt, wat Jezus zegt: En de rook van hun pijniging gaat op tot in alle eeuwigheid. Daar zal wening zijn en knersing der tanden. Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet wordt uitgeblust.

En daarom, wij kunnen weten op grond van het Woord van God, dat het lijden en ook het sterven niet mee kan doen in het tevreden stellen van God.

Die achtergrond laten we dus maar los. Die behoort hier toch niet bij. Tot op zekere hoogte wel; in de Roomse kerk waar men een grote verdienstelijkheid toekent aan lijden en sterven, vooral van heiligen, die op een voorbeeldige wijze geleefd hebben en gestorven zijn. Maar nee, wij weten, dat kan niet en dat is niet zo.

Wat zou dan de achtergrond kunnen vormen?

Wel, het gaat over dat volkomen werk van de Heere Jezus Christus. Die de volle dood, de geestelijke, de eeuwige, maar ook de lichamelijke dood heeft willen dragen; daarin is gegaan. Dat volmaakte werk, dat op zo'n schone wijze in de Catechismus ons wordt voorgesteld, van dat algenoegzame van het offer van de Heere Jezus Christus.

Dat Hij niet wat, maar dat Hij álles heeft betaald. En dat Hij heeft uitgeroepen: Het is VOLBRACHT! Zodat er niets te volbrengen over blijft in dat licht van Gods gerechtigheid.

Dan, in die zin, is die vraag wel enigszins verklaarbaar. Als dat werk van de Heere Jezus Christus dan zo volkomen en volmaakt is, waarom moet dan de christen, de gelovige, het kind, waarom moet dat nu ook nog sterven? Het is toch betaald? Wij kunnen toch niet meer door een lijden of door een doen de gerechtigheid voor God herstellen? Dat is toch volledig afgesneden?

Waarom moeten wij dan sterven?

Nu, daar heb je al waar ik mee begon. Er staat: "Onze dood is geen betaling voor onze zonden". 'Onze', daar staat de dood van Christus, van de Zoon tegenover. Dat is de andere kant. Daarom moet je dat woordje 'onze' even onderstrepen, in tegenstelling tot 'Hem'.

Onze dood is geen betaling voor onze zonden. Ja, maar het heeft toch wel te maken met de zonde. Ja, maar toch, ik voel mij toch niet zo thuis in wat zo gebruikelijk is, ook als kinderen van de Heere ter aarde worden besteld of gaan sterven, dat er dan zo benadrukt wordt: De bezoldiging van de zonde is de dood. Dat is wel waar, maar je kunt toch niet stellen als iemand gaat sterven, dat dat op zich nu de bezoldiging van de zonde is?

Dat is toch veel erger, de bezoldiging der zonde is de dood? Wij hebben toch juist benadrukt dat die dood waar telkens over gesproken werd en wordt, dat dat niet samen te vatten is in het sterven van een mens. Maar juist, dat die dood houdt in: De geestelijke en de eeuwige dood. Het van God gescheiden zijn, nooit meer delend in Zijn gemeenschap, in Zijn liefde, in Zijn gunst. Van Hem verlaten zijn.

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

En daarom, je kunt dat sterven niet als dé bezoldiging, hét loon op de zonde zien. Dan zou inderdaad de gedachte aan een soort afbetaling nog post kunnen vatten. "Hij heeft zijn straf gehad, hij heeft zijn straf gedragen, hij is gestorven". Nee. En zeker als het gaat over de zondaar die door Hem gekocht is en betaald. Waar Hij Zijn dierbaar bloed voor gegeven heeft, daar komt niets meer in aanmerking. Daar is de hitte van Gods gramschap geblust.

En dat sterven staat dan ook niet in het teken van Zijn toorn, maar van Zijn gunst. Het is geen betaling meer. Het is niet gevolg van de wraakoefenende gerechtigheid Gods. Maar het is vrucht van de bede van de Zaligmaker: Vader Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn die Gij Mij gegeven hebt.

Is daar dan helemaal niet iets in van een soort afrekening?

Ja, toch wel. En dat komt nog wel aan de orde. Maar als het gaat om Gods heilshandelingen, dan is ons sterven in die zin zonder betekenis. Het doet niets af en het doet niets toe aan die grondslag die God gelegd heeft op heilige bergen, aan dat vaste fundament van God, aan dat zegel van God.

Ik hoop dat wij daar mee verenigd mogen zijn. Want het zit ons zo diep in het hart, dat wij of door goed, of door het óndergaan van het kwade, toch nog enigszins betekenis kunnen hebben, gewicht in de schaal kunnen leggen. En dat is niet waar.

Dat leert de Heilige Geest in het hart van mensenkinderen. Er komt wat dat betreft niets in aanmerking. Dat kan toch ook niet?

Juist het sterven is toch zo'n prediking van: Uit genade wordt je zalig, dat kan toch niets meer aan of toe brengen? Als je tenslotte nog niet eens een bekertje water vast kunt houden om een slokje te drinken. Als een ander het kleinste nog voor je doen moet en mag. Dan kun je daar toch geen gewicht aan toe kennen? Dat is toch niet van zulk een gewicht dat wij daar bij God iets mee kunnen bereiken?

Daarom vallen ergens de sterfbedden in de Bijbel weg.

We hebben vanmorgen wel van het sterven van Jakob gehoord, en van meerderen, maar van de meesten weten we niets af.

Hoe is Jozef gestorven, de man van Maria. Hoe is Maria gestorven? Hoe is Paulus gestorven? Hoe is Petrus, hoe zijn de apostelen gestorven? Duizenden zijn er in het Oude en Nieuwe Testament waar simpelweg geschreven staat: En hij stierf, of: Hij gaf de geest, of: Hij werd verzameld tot zijn volken.

Ik denk dat het Woord van God dat expresselijk zo heeft geopenbaard. Opdat wij de waarde niet zouden zoeken in hetgeen geen waarde heeft. Maar dat wij de waarde zouden zoeken en vinden in Hem, Wiens dood ons leven betekent.

En daarom moet de verdienstelijkheid van het sterfbed wegvallen. En behoort dat bij de weg van alle vlees. "Gelijk die sterft, also sterft deze". Ook al is er een groot onderscheid, in de wijze waarop. Al kan de Heere het sterfbed zo verlichten dat Jakob in alle rust zijn voeten strekt op het bed, en de geest geeft. Dat neemt echter niet weg, de betekenis, als het gaat om onze verlossing, is er niet.

Ik zou het om willen draaien; de Prediker zegt: Ik zeide, van de gelegenheid van de mensenkinderen - dat betekent, ik zeide, wat de situatie betreft die de mensenkinderen

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

aanbelangt, God zal het verklaren, God zal hen verklaren dat zij zullen zien dat ze als de beesten zijn, op zichzelf. Gelijk die sterft, alzo sterft deze, en de uitnemendheid van de mensen boven de beesten is geen.

Dat is ontdekking.

Je kunt zeggen: Ja, maar een mens is toch een mens. Ja, maar als God ons verklaart dan ben je zó onvernünftig en redeloos, dat je met Agur instemt: Ik heb geen mensenverstand, en de wetenschap der heiligen heb ik niet gekend, hoe is Zijn Naam en hoe is de Naam van Zijn Zoon?

O, om dat te zien. Vlees en bloed te zijn, dat het Koninkrijk niet kan beërven. Dat zijn wij op onszelf. Alleen met Hem en in Hem, en soms zoals we bij Jakob hoorden, door Hem. "Wij steken het hoofd omhoog", ook als het hoofd zakt, dan juist. "Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen".

Daarom, waar wij een oog mogen krijgen op Hem, Die allerliefste Heere en Zaligmaker, Die het kruis heeft gedragen en de schande veracht, Die Zijn heerlijkheid heeft verlaten om de dood aan te doen, dan kunnen we geen waarde meer zien, geen betalingsvorm, geen vereffening met God door ons sterven.

Onze dood is geen betaling voor onze zonde. Daarin erkennen wij alleen de dood van de Zoon, die alle betekenis verre te boven gaat.

Maar, het is wel een afsterving.

Er staat in het antwoord: "Onze dood is geen betaling voor onze zonde, maar alleen een afsterving van de zonde".

Bij dat woordje 'alleen' zou je misschien even je schouders op kunnen trekken en zeggen: Nou, het is anders geen kleinigheid. Zoals wij dat woordje 'alleen' gebruiken: "Nu, ik moet 'alleen' noch even dit of dat doen, ik kom zo hoor". Moeten we het zo begrijpen, dat het verder, nu ja, een kleinigheid is?

Nu, dat zou ik niet durven zeggen, dat de Catechismus het zo bedoelt. Maar het is juist daarop gericht, op wat dat sterven wél is. Géén betaling, maar het heeft wel degelijk een bepaalde betekenis. Niet in die zin, dat God er meer of minder van wordt, maar wij wel. Wij wel.

Een afsterving, staat er, van de zonde.

Maar man, hoe komt dat? Is dan die getrooste zondaar, waar het toch telkens ook weer over gaat, die door Jezus Christus is gekocht, betaald, verlost, is dat dan een zondaar?

Of: Heeft hij nog te maken met de zonde?

Ja, dat blijkt hier. Nu ja, dit is de Bijbel niet, dit is de Catechismus. Maar die Catechismus die probeert wel ons met bepaalde gegevens te confronteren die uit de Bijbel komen. Die in het Woord van God staan.

En als je dat Woord van God dan leest, wat kom je dan tegen? In het Oude en Nieuwe Testament? Daar kom je zondaren tegen.

Niet om nu eens een lans te breken voor de zonde. Dat zou ons verdorven vlees wel willen. Zoiets verstandelijks, weet je wel, komt je tegen als mensen of als wij zo praten: Ja, een mens blijft maar een zondaar, een mens is maar een zondaar. En dat je gewoon

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

aanvoelt, zou dat nu ook zo liggen ten aanzien van de Heere? Zouden we dan zo kunnen spreken? "Ik ben maar een zondaar". Of zou daar meer achter zitten? "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen? Ik dank God door Jezus Christus. Ik heb een vermaak in de Wet Gods, naar de inwendige mens. Maar er is een andere wet in mij, die mij gevangen neemt, een wet der zonde en des doods. Die me wurgt, die me naar beneden trekt. Die mij bijkans berooft van die ene troost in leven en in sterven. Als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij. En het goede doen dat is op een zodanige wijze met die ware Wijnstok verbonden zijn, dat het leven van Christus in ons sterfelijk lichaam openbaar worde. Om zo één planting te zijn, niet alleen in de gelijkmaking van Zijn dood, maar ook in de gelijkmaking van Zijn opstanding".

Dat is de zonde.

Wij willen daar niet aan.

Wij denken als we wat gedaan hebben, in het heimelijk of in het openbaar, dat is het! Als ik dat nu maar niet gedaan had, als dat in mijn leven nu maar niet zo'n plaats had ingenomen, dan zou ik toch wel wat onbezorgder, of minder bezorgd tegen de eeuwigheid aan kijken. Tegen de Rechter van levenden en doden, tegen God, tegen de dood, tegen het sterven, tegen het God ontmoeten.

Dan denk ik: Ja hij of zij, dat is een goed mens, dat is een veel beter mens. Die wordt niet gedrukt door die innerlijke aanklacht van de consciëntie, en van Gods heilige Wet.

Ik weet wel dat deze dingen, dat je die niet moet onderschatten. En dat de Heere daar vaak op inhaakt: Gij zijt die man, die vrouw, die jongen, dat meisje. En toch voel ik, ervaar ik, geloof ik, weet ik, de pijn ligt verder.

"Het is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, maar ik ben in zonde en in ongerechtigheid geboren. En van het uur van mijn ontvangenis af, het voorwerp van Uw toorn". Ik ben God kwijt, God kwijt. Ik ben de Wortel kwijt. Ik ben het leven kwijt uit God, en de gemeenschap met God. En dat komt in zijn gevolgen openbaar, en dat zijn mijn zonden, onder andere waar je door gedrukt, geplaagd wordt. Maar heb je nu ook wel eens stilletjes je hoofd gebogen, en dat er op dat moment misschien helemaal niets aan de hand was van verkeerdheid in gedachten of woorden, en dat je je zo nameloos ongelukkig, beschuldigd, veroordeeld, verdoemelijk vindt.

Waarom? Je zou het niet eens kunnen zeggen. Maar het komt wel hier op neer: God kwijt. Het is altijd verloren, of dat je veel of weinig gedaan hebt.

En ik weet wel, misschien denk je in je hart: Ja man, je kunt het makkelijk zeggen, maar je moet het zelf maar aan de hand hebben. Ik weet het allemaal wel, heus, ik onderschat dat hopelijk niet. En ik hoop dat de Heilige Geest ons daar meer en meer aan ontdekt, wie en wat we zijn, en doen of niet doen.

Maar toch, je begrijpt wel, de wortel, daar gaat het om. Want je voelt toch wel aan: Maak de boom goed en zijn vrucht is goed. Nu kun je wel denken: Als nu dit verrotte appeltje, als die sodomsappel nu niet aan dat boompje van mijn leven hing, ja dan zou ik Ja, wat dan?

Wat dan? Is dan de boom goed? Als je een paar van de zwartste vruchten eruit zou plukken, of die je niet zou zien misschien, is dan de boom goed? Nee!

Kijk, weet je waarom ik dat zo sterk tracht te benadrukken?

Als je nu hoopt, als je nu uitziet, laten we nu eens zeggen, heel simpel, kinderlijk: Naar

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

enige verbetering. Ja, en daar bedoel ik niet mee een soort vleselijke heiligmaking in de zin van, hier komt de heilige man. Nee, maar als je werkelijk geplaagd, vervloekt, verdoemelijk bent, omdat je dit of dat aan de hand houdt; als dat je tot een last is, dan kan daar alleen maar een verlichting gevonden worden met het oog op de Heere Jezus Christus.

Niet alleen voor wat betreft de vergeving, maar ook met het oog op, 'ik mag aan Gods genade niet vertwijfelen, noch in de zonde blijven liggen. Verblijdt u niet o mijn vijandin wanneer ik gevallen ben, ik zal wederom opstaan; ja al val ik zeven maal'.

Ik heb dat persoonlijk meerdere malen in mijn leven ervaren. En dan kan een ander zeggen: - maar daar heb je niets aan - is dit nu zo erg, of: is dat nu zo erg, maar ja, het moet je maar te na komen. Want Gods Woord, Gods recht gaat over álles.

Gods recht is niet bevredigd met een opgepoetste dominee of ouderling of gelovige, of weet ik wat. Daar is het niet bevredigd mee. Als je dan gewaar wordt wie je bent, dat kan een zodanige, in de handen van de vorst der duisternis, een zodanige gesel zijn, dat je niet verder meer wilt gaan. Dat je bij de pakken neerzit. En dat je gezicht helemaal betrokken is, en dat iedereen denkt: Wat is er aan de hand? Dat is een strik die we soms niet zien.

Weet je hoe het anders moet?

Ja, ik kan het makkelijk zeggen hoor, maar ik heb het ook bij ervaring. Je moet zeggen tegen jezelf voor de rechtbank van je geweten: Walgelijke dwaas, doe niet zo gek, het is al erg genoeg. Moet je het nog erger maken met je chagrijn. Met je in elkaar gestuikt zijn. Vooruit, sta op, verder!

Zomaar verder.

Nu ja, wat anders? Wat anders?

De duivel wil ons ook psychisch op een zodanige wijze beïnvloeden, zeer sterk, dat je geen uitkomst meer hebt. En dat je bij de pakken neer zit. En dat je zegt: Ja, het heeft geen zin meer en alles is voorbij, en alles is zonde.

Maar de Heere zegt: Sta op! De Heere zegt: Volg Mij! De Heere zegt: Ken uw ongerechtigheid, dat je tegen Mij gezondigd hebt. Maar je hoeft er niet bij te gaan lopen alsof de hele wereld zou kunnen of moeten zien, 'o wat heeft die man het zwaar, wat heeft die man een berouw, wat heeft die man een verdriet, wat is die man toch ongelukkig, wat heeft die man een schuld'. Dat hoeft niet.

Nee hoor, dat zou wéér zijn: De waarde in een mens. Dat zou weer worden: Hoe hoog we met ons petje gooien kunnen, want ik ben toch wel een diep ingeleide zondaar. Nu, ik geef u de verzekering: Die begiftigd wordt met het allerheiligst geloof, die weet ook wie hij is. Wie hij zelf is. Die valt niet zo gauw ondersteboven. Want die leert: Dat wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft is de waarheid, en wat Jezus heeft gezegd is de waarheid: "Uit het hart des mensen komen voort boze bedenkingen", enzovoort.

Wij hebben dus te maken met zonde.

Gods kerk heeft er mee te maken. En dat niet een poosje, maar een leven lang. 'Dus een mens moet maar door zondigen?'

Welnee, dat zeg ik niet. 'Gij hebt Christus alzo niet geleerd'.

Maar een mens is een zondaar. "Want die zegt dat hij geen zonde heeft, die is een

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

leugenaar, in hem is de waarheid niet". We hebben alle reden elke dag. Het moet geen stereotiep worden, een soort programmaatje wat wij afdraaien. Dan heeft het ook geen zin. Maar we hebben het wel nodig eigenlijk, elke dag. "En vergeef mij, ja mij en ons, onze schulden, en verlos ons van de boze".

Elke dag hebben we het nodig.

Ja, wat is er nu toch aan de hand?

Het is geen betaling, maar wel afsterving. Dat wil hier zeggen, iets definitiefs afsterven. Hij is er af, die arm, die hand of dat hoofd of die voet, afgestorven. Je bent er - zo zou je het haast ook kunnen zeggen - je bent er voorgoed van af.

Waarvan? Afsterven, van de zonde.

Ja, maar een mens is enkel zonde.

Ja, dat is op zich wel waar, in een bepaald licht gezien. Ik heb het meer dan eens gezegd en ervaren, al zit je op je stoel, al doe je niets, alleen al het zeggen van: Wat doe ik dan, is zonde tot en met. Want dat is je zonde ook, als je wat doet maar ook als je niets doet. Want de lof is betamelijk voor die grote God, die Heere over allen.

Daarom is het ook zo'n gewouweld, als mensen die met God afgerekend hebben zogenaamd, en ze worden geconfronteerd met zonden, en ze hebben dan zagezegd niets gedaan, en dat ze zeggen: Wat doe ik dan? Wat doe ik dan? Ja, dat kost je nu net je leven, dat je niets doet. Dat we God vaarwel hebben gezegd om Hem nooit meer te bedoelen, en om Hem nooit meer te prijzen, nooit meer te verheerlijken.

Onze natuur, wat is dat nu?

Is de natuur nu je ziel, is de natuur je karakter, of is de natuur je vlees? Ik vind dat niet zo makkelijk om daar nu eens iets van te zeggen.

Wat is dat nu?

Er staat hier: De zonde. Maar maakt die dan deel uit van onze natuur? Wat is nu die natuur?

Een ziel op zichzelf, daar kun je niet van zeggen: Dat is de zonde. Een lichaam op zichzelf, daar kun je ook niet van zeggen: Dat is de zonde.

Wat is dan toch die zonde? Altijd zoek ik er naar om dat te mogen verduidelijken.

Je kunt spreken van onze verdorven aard, "ik ben vleselijk". Maar wat is dat dan toch?

Waar komt dat nu vandaan?

Ja, ik beken mijn onvermogen daarin.

Als we op onze plaats zouden zijn dan zouden we met al onze snaren van onze ziel en van ons lichaam, van ons mens-zijn - eigenlijk moet je over het mens-zijn spreken - want als er in de Schrift staat 'ziel', dan wordt vaak bedoeld gewoon: Jij, zoals je bent. Jij als mens, ik.

Alles wat daar nu mee in verband staat, dat is losgesneden van God. Dat hebben we zelf gedaan. En nu is er van binnen een ontwikkeling, die kan niet meer naar God toe zijn. Dat kan niet, want het is los. Het hangt ergens in de lucht, tussen hemel en aarde. Er is geen verbinding.

Wat moet iets op zichzelf nu doen, ten goede? Er is een ontbindende kracht werkzaam in ons.

Daar komt nog wat bij. De vorst der duisternis, die leugenaar, die mensen-moordenaar,

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

die heeft het gelijk overgenomen, de gemeenschap. Die is daar gelijk op ingesprongen. Die pakt gelijk de snaren van ons hele bestaan in, die op zichzelf al niet meer kloppen; die pakt hij in, daar speelt hij op, de valste, de lelijkste, de God-onterendste tonen. Daar zie je nu die natuur. Dat samenspel van de mens, ziel-lichaam, van binnen, van buiten, alles zo erg. Zodat je wel eens, ik heb het wel eens gezegd, niet met het oog op een ander hoor, met het oog op mezelf: Wat scheelt er toch aan? "De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede". Dat hoef je niet ver te zoeken: Geen vrede, geen rust, niets.

Nu is er gekocht, nu is er betaald. Nu is er die Heilige Geest die verworven is. Nu heeft Christus met één offer voor eeuwig volmaakt allen die geheiligd worden.

Maar je begrijpt wel - ja misschien zou ik mogen zeggen, met eerbied - dat de Heere Jezus, het is Hem als het ware een doorn in het oog, als de duivel, als mijn Adams-bestaan, mijn Adams-denken, dat oude uitgangspunt, als dat de basis is, als dat heerschappij voert. Als dat mij meesleept ten verderve. Dat kan Hem nooit tot blijdschap zijn. Want Hij zegt: Ik ben gekomen om de werken van de duivel te verbreken.

Nu zet zich de macht van het Koninkrijk Gods, de macht van de genade van Christus om ons te trekken uit de macht van de duisternis. Uit de macht van de zonde, uit de slavernij van de dood.

Dat had God op één keer kunnen doen. De Heere God had ook nadat Hij ons tot de kennis der waarheid zou hebben gebracht, ons in één keer gelijk er uit kunnen halen. Ik heb het wel eens gezegd, stillertjes tegen de Heere: Heere, er is toch in Uw lieve Zoon genoeg, dat ik nooit meer één verkeerde gedachte zou denken. Ik mag toch niet zeggen dat Zijn offer, Zijn verdienste, maar ook Zijn kracht, Zijn opstandingskracht, dat die niet toereikend zijn om mij te bevrijden van alles wat U mishaagt? Je durft de Heere de schuld niet te geven. Want je weet en je gelooft en je voelt: Ik ben de schuldige, ik ben die ellendeling.

De Heere had het, met eerbied gesproken, wat Zijn macht betreft, makkelijk kunnen doen. Maar de Heere heeft dat zo niet gewild. De Heere heeft onze dagen bepaald, jong of oud, Hij heeft die bepaald, daar kom je niet onderuit. Daar kom je niet onderuit. Maar je komt ook niet onder je eigen uit.

Je komt er ook niet onder uit: Vlees en bloed beërft het Koninkrijk niet. Je zou zeggen: Hebben we dan straks geen vlees meer. We geloven toch de wederopstanding van het vlees? Ja, maar toch anders. Vlees en bloed, ook wat Jezus zegt: Het bedenken van het vlees is de dood, dát duidt nu juist die Adams-bestaansmanier uit. Dat Adams-redeneren, dat ongelooft, dat alles wat niet goed is en wat God mishaagt. Dát vlees en bloed kan het Koninkrijk van God niet beërven. Daar zitten we nu in. Dat is geen kleinigheid.

Nu is het sterven, gelukkig als we dat zó mogen ervaren, ook als het sterven daar is, een afsterven dáárvan. Een afsterven van die oude bron, van die gebroken bakken die geen water houden. Een afsterven van die eerste Adam.

Daarom is het genade.

Jezus Christus is de dood gestorven, de volle dood. Dat was níét een afsterven. Dat was echt een sterven in de volle zin van het woord. Maar voor mij, voor ons geldt,

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

afsterven.

Afsterven.

Om het een beetje dichterbij de brengen: Die man die riep toen hij ging sterven: O, zegt hij, daar is geen strop en geen water meer. Die was heel zijn leven geplaagd en achtervolgd door de strop en door het water.

Zou je je in kunnen denken: Ieder hart kent zijn eigen bittere smart. Dat dat wel eens voor ieder persoonlijk kan gelden. Dat hij niet alleen met het oog op die verdorven springader, maar ook met het oog juist op dat punt wat jouw je leven kost, wat jouw in je waarneming afsluit van God en van alles, wat zal dat dan zijn als je op Hem mag zien, en dan afsterven. Nooit één verkeerde gedachten, geen verkeerd woord, geen verkeerde daad. De begeerte, de verkeerde begeerte uitgeblust.

Dat bedoelde ook dat familielid toen hij jong moest sterven en een groot gezin achter liet, en een akelige ziekte had, kanker aan bepaalde lichaamsdelen; en toen ze zeiden: "O Kootje", "hou op" zei hij, "ik heb altijd geprobeerd om hem er onder te krijgen, het is me niet gelukt, maar nu gaat hij er aan". Wat is dat een zegen als het zo ervaren mag worden, daar is geen zonde meer en geen vervloeking tegen iemand. Daar houdt de zweep van de drijver op, daar rusten de vermoeiden van hart en geest.

Wat een voordeel.

Ergens zou je mogen zeggen: Wat een zegen.

Alleen een afsterving van de zonde, maar dan definitief. Om definitief verlaten van dat pak wat we onszelf hebben aangetrokken en aangemeten, van die boze geesten die ook hun spel met ons hebben gespeeld, van die macht van de zonde die ons heeft gepijnigd, verlost, voor eeuwig.

Tenslotte, ook een doorgang.

Een doorgang, een poortje.

Het is wel een donker poortje soms. Misschien kijk je er tegen aan, dat je denkt: Ik zie er zo tegen op. Misschien denk je: Als ik nu maar niet te veel pijn heb, als het nu maar niet te lang duurt. Als ik maar geen gekke dingen ga doen, dat kan ook nog. Als ik mijn verstand maar niet verlies. Waar kan een mens toch al mee aangevochten worden. De duivel zegt: Als jij dood gaat dan zal je God nog lasteren en vloeken.

Het kan wel een donkere poort lijken, een dal van schaduwen des doods. Waar de roefdieren schreeuwen en de slangen sissen.

Maar nu zegt de Heidelberger zo troostrijk: Het is een doorgang. Het is een doorgang, want net als je bij het tunneltje komt, dan hoor je al een stem roepen: Vreest niet, Ik ben het. Dan hoor je al de stem van de gezegende Zoon, Die de dood heeft verslonden tot overwinning, Die je niet in dat tunneltje zal laten stikken. Die je daar niet zal laten blijven. Maar Die met grote haast door zal trekken: Kom, beërf het Koninkrijk dat voor u weggelegd was.

Eeuwige leven, een doorgang.

Er wordt gesproken in de formulieren van een 'gestadige dood'. Hier speelt het eeuwige leven ook een rol, dat wel. Wanneer hier de blijdschap van de Sabbatsvreugde, het beginsel van de eeuwige vreugde genoemd wordt, is dat ook iets van het eeuwige

CATECHISMUS ZONDAG 16 VRAAG 42

leven.

Maar, 'daar komt nog vlees en wereld bij, ai help ons toch, en maak ons vrij'. 'Wanneer zal ik naderen voor Uw ogen, in Uw huis Uw Naam verhogen, eeuwig?'

Dan, bij het sterven, wanneer op aarde de ogen gesloten worden, dan zal Zijn eeuwige liefde de ogen voorgoed ontsluiten. En ge zult zingen: 'Door deze zal ik binnen treden, en melden 's Heeren gerechtigheid'.

Een doorgang.

Daarom, het is goed als wij met ernst denken aan de dood, aan het sterven. Maar het zal een christelijke ernst moeten zijn, en mogen zijn. Niet als degenen die geen hoop hebben. Maar het zal een sterven zijn met een stukje vergenoeging.

Hier heb je misschien gezongen: Hoe raak ik ooit mijzelve kwijt, om Jezus voor een eeuwigheid, recht hartelijk te kiezen, te beminnen, te prijzen.

Nu dan, daar raken wij onszelve kwijt, om Hem eeuwig te loven en te prijzen.

Nu dan, laat dat de troost zijn, de zegen, een mógen sterven. Want het is een verlossing door de hand van de Heere, ons te beurt gevallen.

AMEN